

Tekst gwarowy — Przysiecz 1

Autor: Monika Kresa

{smoothgallery image=F7205.jpg&caption=Edeltrauda Gampka&title=Edeltrauda Gampka}Informator: Edeltrauda Gampka – urodziła się w 1956 roku w Przysieczy. Całe życie spędziła w tej wsi. Informatorka ma wykształcenie zawodowe, jest krawcową. Śpiewa w zespole Przysieczanki, który istnieje od 1996 roku, został założony przez Koło Gospodyń Wiejskich i wykonuje piosenki po śląsku, w języku polskim, niemieckim oraz białoruskim. Pani E. Gampka pochodzi z rodziny wielojęzycznej, zna język niemiecki, posługuje się sprawnie językiem ogólnopolskim i gwara śląską. W śląskim oddziale Radia Plus prowadzi audycje po śląsku. Nagranie: Monika Kresa, Ewa Kurowska. Przepisanie i opracowanie: Monika Kresa. Weryfikacja: Halina Karaś.

Nazwa wsi {vm}T725.mp3|L{/vm} My {tt} = gadamy. Wymowa a pochylonego (pierwszego) jako o i drugiego a przed spółgłoską nosową m jako ó (silnie zwężona pod wpływem spółgłoski nosowej).|godomy{/tt} Przysiecz, choć to się nazywo Przysiecz, niby przysiecz, {tt} = Przysiecz. Wymowa dawnego i w grupie rzi typowa dla całego Śląska i części południowej Małopolski. Mazurzenie, tu cz > c.|przisiej{/tt}, samo słowo przisiej to znaczy, że bierze się {tt} = kosę. Szeroka wymowa wygłosowej samogłoski nosowej ę z całkowitą utratą nosowości (denazalizacją), stąd ę > a i spowodowane tym utożsamienie się biernika lp. rzeczowników żeńskich zakończonych na -a z mianownikiem. |kosa{/tt}, i się coś tam przisiejkoł, przisiejce się, przisiejce się u nos, {tt} = u nas jak. Udźwięczniająca fonetyka międzywyrazowa.|u noz jak{/tt} tam na przykład {tt} = pierwej ‘wcześniej’. Zwężenie artykulacyjne e do y przed jotą.|pierwyj{/tt} trołwan się tli, żeby {tt} = jeden. Zwężenie artykulacyjne e do y przed spółgłoską nosową, czyli wąska wymowa grupy eN jako yN.|jedyn{/tt} gospodarz przy drugim to, jag, a uważaj, a {tt} = tylko.|ino{/tt} mi dej {tt} = daj pozór, czyli zwróć uwagę (pozór ‘uwaga, baczenie’ z czes. pozor). Przejście a w e w grupie ej w wyrazie daj. |pozór{/tt}, a tam mi {tt} = nic nie. Udźwięczniająca fonetyka międzywyrazowa.|nidz nie{/tt} przisiykej, nie przisiej mi tam. Jo {tt} = myślę. Końcówka 1. os. l. poj. czasu teraźniejszego -ę wymawiana szeroko i z utratą nosowości, stąd -a.|myśla{/tt}, że {tt} = od. Prelabializacja, czyli poprzedzenie samogłoski o w nagłosie u niezgłoskotwórczym (zapisywanym jako ł).|łod{/tt} tego po prostu {tt} = bierze. Wyrównanie tematu do tematu 1 os. l. poj. |biere{/tt} się to słowo, ale zaś są tacy ludzie, którzy twierdzą, że Przisiej jest od przesieki w lesie, no niech tam {tt} = będzie. Wymowa szeroka śródgłosowej samogłoski nosowej ę jako ań po spółgłosce twardej, a przed spółgłoską zwartą miękką dź. |bańdzie{/tt} przesieka, z jednaj strony las, z tamtyj jest wszystko, od łOpola wszystko {tt} = wytrzebili. Wyklupać ‘wytrzepać’|wyklupali{/tt} tam, że {tt} = już nie. Mazurzenie, tu ż > z. Fonetyka międzywyrazowa udźwięczniająca. Zwężenie artykulacyjne e do i. |uz ni{/tt} ma nic, no, ale to jo z tego myśla, że jest Przisiej.